

G
O
I
B

G CONSELLERIA
O FONS EUROPEUS,
I UNIVERSITAT I CULTURA
B

Oficina
Inversions
Estratègiques

Avaluació de l'estratègia

ESTRATÈGIA D'INVERSIONS
ILLES BALEARS 2030

GOVERN
ILLES
BALEARS

GOIB
/

CONTINGUT

Anàlisi de la pertinença	3
Avaluació de la solidesa interna de l'Estratègia: la capacitat de generació de sinergies	9
Anàlisi de la coherència financera de l'Estratègia	13

Anàlisi de la pertinença

L'anàlisi de pertinença de l'Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030 se centra en la valoració de l'adequació de les estratègies plantejades amb les necessitats reals i els problemes socioeconòmics als quals mira de respondre, la qual cosa implica valorar la relació de l'esquema DAFO resultant del diagnòstic de situació amb el plantejament estratègic dissenyat.

L'apreciació de la pertinença dels resultats esperats pel que fa a les principals debilitats identificades per l'anàlisi DAFO presenta un interès molt particular:

- D'una banda, comprovar si totes les debilitats estan tractades, almenys, per alguna de les prioritats estratègiques del Pla.
- Per l'altra, examinar si totes les prioritats formulades cobreixen, almenys, alguna de les debilitats detectades.

Per a això, s'ha construït una matriu basada en l'apreciació del grau de vinculació que es produeix entre cada objectiu i les diferents necessitats apuntades, en termes d'existència (en aquest cas s'aplica un codi d'ombreig) o no existència d'una relació significativa. La seva interpretació, llegit per files, indica el grau d'influència de cadascuna de les principals línies estratègiques sobre el conjunt de les debilitats, mentre que la lectura per columnes mostra el grau de cobertura de les diferents debilitats per part de la totalitat de les estratègies d'intervenció dissenyades.

Això permet contrastar, per tant, si el conjunt de prioritats afronta les debilitats detectades i contribueix, per tant, a crear noves fortaleses a partir de la millora del model socioeconòmic de les Illes Balears.

D'acord amb els resultats de la matriu de pertinença, es pot afirmar que **les estratègies definides són apropiades per atendre les necessitats més importants del sistema socioeconòmic i territorial de les Illes Balears**. De fet, la magnitud dels problemes que afecten al país confirma la idoneïtat del plantejament de prioritats i objectius realitzat, en la mesura que totes les debilitats es troben cobertes per alguna de les estratègies. Això és indicatiu que el plantejament estratègic dissenyat s'ajusta convenientment a les necessitats de partida observades a les Illes Balears.

Taula 1. Matriu de pertinença de l'Estratègia

		E01	E02	E03	E04	E05	E06	E07	E08	E09	E10	E11	E12
D01	Elevat impacte negatiu de la crisi de la COVID-19			■	■								
D02	Estacionalitat de l'economia	■		■									
D03	Elevada especialització en el sector serveis (principalment turisme)	■							■				
D04	Manca d'autonomia en la planificació del model econòmic al no tenir competències en ports i aeroports	■							■				
D05	Índex de la producció industrial més baix de l'Estat	■											
D06	Progressiva disminució de la productivitat laboral	■					■						
D07	Major taxa d'abandonament primerenc de l'educació/formació de l'Estat						■						

D08	Baix nivell de competitivitat/Competitivitat relativa baixa	■								■	■	
D09	Desequilibri territorial del teixit empresarial.	■									■	
D10	Baix nivell d'innovació	■		■					■		■	
D11	Despesa en R+D+I per sota de la mitjana estatal i europea	■		■					■			
D12	Ús de l'administració electrònica per part de la ciutadania per sota de la mitjana estatal	■				■					■	
D13	Vulnerabilitat front el canvi climàtic per la ubicació geogràfica i la insularitat		■			■		■	■			
D14	Increment de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle en els darrers anys		■			■		■	■			
D15	Important dependència energètica exterior		■			■		■	■			

D24	Bretxa de gènere en la taxa d'ocupació, activitat i atur												
D25	Desigual distribució de la renda disponible a les llars												
D26	Cronificació de les situacions de vulnerabilitat social												
D27	Dificultat d'accés a l'habitatge												

E01_Creixement intel·ligent i ecosistemes d'innovació. E02_Hidrogen verd, energia de futur. E03_Balears MedTech. E04_Resiliència sistema socio sanitari i nou model d'atenció a la cronicitat i la dependència. E05_Mobilitat sostenible i descarbonitzada. E06_Educació, formació per a noves competències i polítiques d'ocupació. E07_Energies renovables i canvi climàtic. E08_Economia blava per a la Mediterrània. E09_Habitatge i regeneració urbana. E10_Cicle de l'aigua. E11_Marketplace IB i digitalització del teixit productiu. E12_Model turístic i circularitat

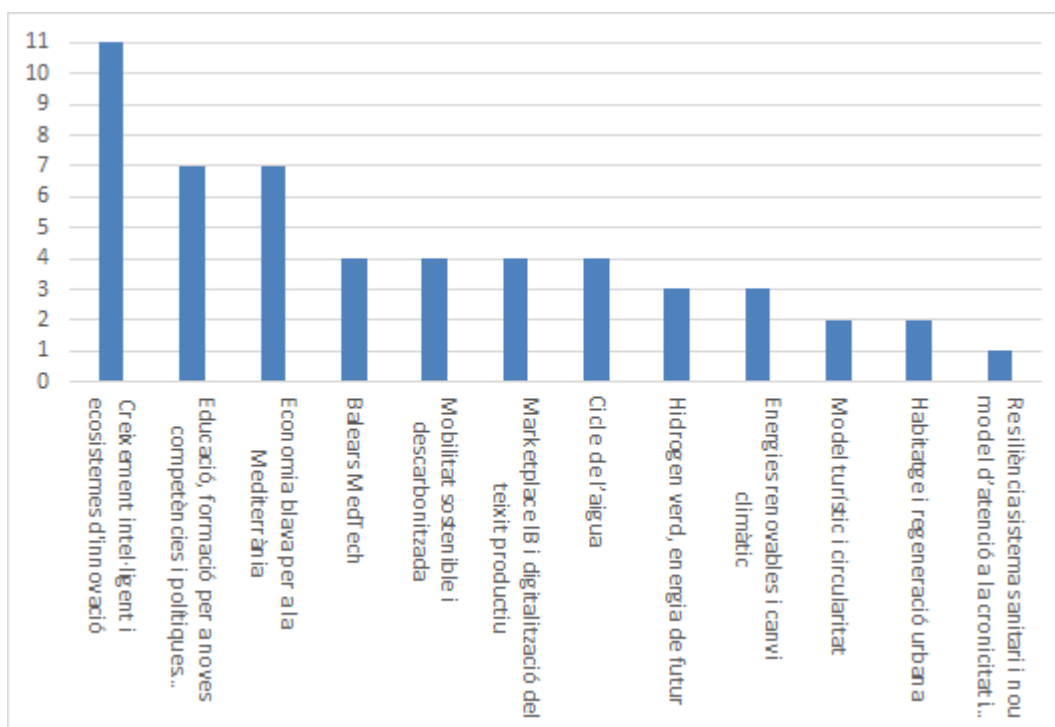
Font: Elaboració pròpia

Més concretament, és possible destacar els següents aspectes:

- Totes les debilitats estan ateses per alguna de les estratègies, la qual cosa és indicativa de la complementarietat existent entre aquestes prioritats.
- Existeix una relativa homogeneïtat en el grau de cobertura de les debilitats. Això es deu a la concreció amb què s'han fixat les línies estratègiques clau, que els fa incidir, predominantment, sobre aquelles debilitats directament relacionades amb el seu àmbit d'actuació.
- No obstant això, sobresurten, en aquest sentit, les prioritats centrades a promoure el creixement intel·ligent (I01), els nivells de formació i qualificació (I06) i l'economia blava (I08), que són les que més debilitats atenen.

Aquest resultat obeeix a l'interès de la programació per l'impuls dels factors de competitivitat basats en el coneixement i la R+D, mitjançant noves inversions tendents a superar les debilitats en matèria d'innovació, transferència de coneixement i capital humà.

Pertinença de les estratègies plantejades

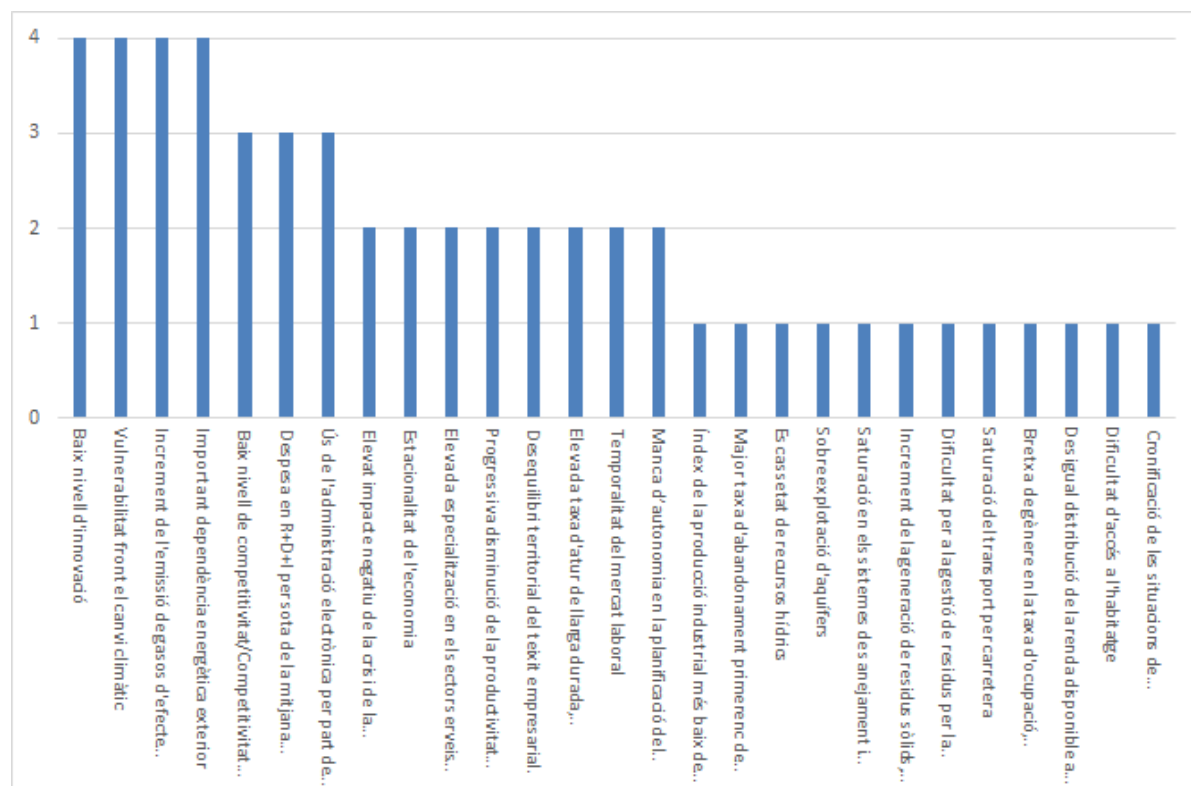

Font: Elaboració pròpia

Des de la perspectiva del grau de cobertura de les debilitats per les prioritats de l'Estratègia, cal ressaltar, fonamentalment, que les manques relacionades amb la innovació, la digitalització i la vulnerabilitat energètica de les Illes són les que absorbeixen la major part dels impactes esperats de la planificació estratègica

dissenyada, amb un 45% sobre el total. Això s'explica per la gran sensibilitat que aquestes debilitats mostren a les diferents prioritats establertes.

Grau de cobertura de les debilitats per les estratègies definides

Font: Elaboració pròpia

Avaluació de la solidesa interna de l'Estratègia: la capacitat de generació de sinergies

La capacitat de generació de sinergies de l'Estratègia és un factor de valor afegit de la formulació estratègica realitzada. L'anàlisi de les possibles sinergies existents es pot dur a terme mitjançant una tècnica que es podria incloure dins l'àmbit de les aplicacions input-output, en la mesura que es planteja la construcció d'una matriu que recull les interrelacions que mantenen entre si les diferents estratègies que s'han definit. Amb això, s'obté una imatge integral de la definició de les metes establertes en l'Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030.

Per a això, es valora el grau en què el desenvolupament o consecució de cadascuna d'aquestes estratègies facilita o afavoreix l'èxit o compliment de les altres, de manera que l'efecte final resulti més gran que la suma dels efectes individuals. Complementàriament, és possible analitzar el seu grau de dependència o, el que és igual, fins a quin punt l'èxit d'una estratègia depèn de l'assoliment d'altres.

Metodològicament, la seqüència d'anàlisi consisteix en:

- Estimar la intensitat i direcció dels lligams funcionals existents entre les estratègies.
- Abordar la caracterització de les diferents estratègies, adoptant com a criteri de classificació la funció que exerceix cadascuna d'elles respecte a les restants: reforçar altres actuacions diferents i / o absorbir els efectes procedents de les mateixes.

Partint d'aquests fonaments teòrics, la tècnica d'anàlisi s'estructura en tres fases:

- Construcció d'una matriu de estratègies d'intervenció (taula 15), en què la lectura per files i per columnes indica, respectivament, la influència i sensibilitat de cada una en l'estratègia general.
- Valoració de les interrelacions directes i indirectes que es produeixen entre les estratègies plantejades.
- Tipificació de les estratègies en funció dels resultats obtinguts.

L'estudi de la Taula 1 posa de manifest que totes les estratègies formulades tenen vincles d'interrelació amb més o menys intensitat, la qual cosa beneficia el funcionament global del pla estratègic i la consecució dels seus objectius fonamentals, en la mesura que la consecució d'aquests genera efectes cap endavant i cap enrere de signe positiu.

Matriu de valoració de sinergies entre estratègies

	E01	E02	E03	E04	E05	E06	E07	E08	E09	E10	E11	E12	INFL
E01		-	5	-	-	-	-	3	5	-	3	3	19
E02	-		-	-	3	-	5	-	-	-	-	3	11
E03	3	-		3		3	-	-	-	-	-	-	9
E04	-	-	3		-	-	-	-	-	-	-	-	3
E05	-	5	-	-		-	5	5	-	-	-	-	15

E06	3	-	3	-	-		3	-	-	-	3	3	15
E07		-	5	-	5	-		3	-	-	-	-	13
E08	3	-	-	-	3	-	3			-		-	9
E09	-	-	-	-	-	-	3	-			-	-	3
E10	-	-	-	-	-	-	3	3	-		3	-	9
E11	3	-	3	-	3	3	-	-	-	-		3	15
E12	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	-		6
SENS	12	5	19	3	14	6	25	14	5	3	9	12	10,58

E01 Creixement intel·ligent i ecosistemes d'innovació. E02 Hidrogen verd, energia de futur. E03 Balears MedTech. E04 Resiliència sistema sociosanitari i nou model d'atenció a la cronicitat i la dependència. E05 Mobilitat sostenible i descarbonitzada. E06 Educació, formació per a noves competències i polítiques d'ocupació. E07 Energies renovables i canvi climàtic. E08 Economia blava per a la Mediterrània. E09 Habitatge i regeneració urbana. E10 Cicle de l'aigua. E11 Marketplace IB i digitalització del teixit productiu. E12 Model turístic i circularitat

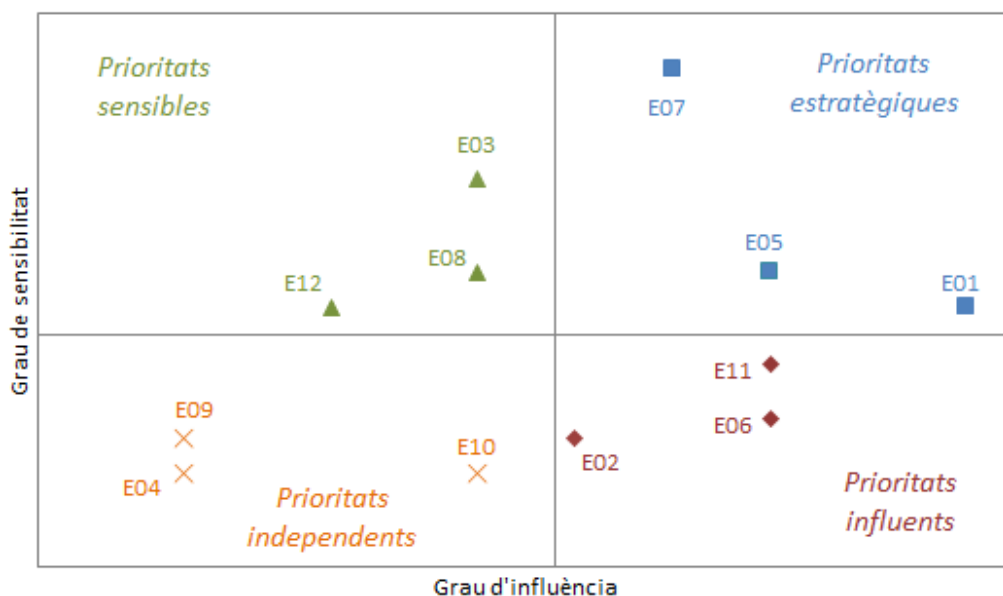
Font: Elaboració pròpia

Una anàlisi més rigorosa consisteix a establir una jerarquització dels objectius, en funció del grau d'influència i sensibilitat de cada un davant de la resta dels objectius intermedis (gràfic anterior "Pertinença de les estratègies plantejades"). Aquest criteri permet agrupar les diferents estratègies d'actuació (prioritats) d'acord a una tipologia que distingeix els següents grups o categories:

- Prioritats amb un grau d'influència alt sobre la resta o influents. Tenen una gran capacitat d'arrossegament, pel que poden considerar-se com unes prioritats bàsiques en l'Estratègia.
- Prioritats sensibles. Són aquelles el desenvolupament o èxit de les quals depèn, en bona part, de l'acompliment o l'assoliment dels altres objectius de l'Estratègia, de manera que presenten un elevat grau de dependència de la resta.
- Prioritats estratègiques. Són aquells amb una gran capacitat d'arrossegament sobre altres i que també es veuen condicionats pels restants objectius de l'Estratègia, és a dir, són influents i sensibles. En conseqüència, es configuren com els objectius clau pel seu "potencial multiplicador" més elevat.

- Finalment, en l'extrem oposat al grup anterior hi ha les prioritats el caràcter independent de les quals, amb relació al grau d'interdependència mitjana del conjunt de les prioritats, és més alt.

Representació de les sinergies entre prioritats

Font: Elaboració pròpia

Els resultats aconseguits confirmen que el desenvolupament de sinergies entre les estratègies és coherent i permet impulsar, d'aquesta manera, la consecució dels seus objectius.

Les prioritats de caràcter estratègic es corresponen amb les que més directament incideixen sobre l'economia del coneixement (E01) i la transició ecològica (E5 i E7), com a peces clau per a un creixement intel·ligent i sostenible de les Illes Balears. Aquestes estratègies mostren el grau d'imbricació més elevat dins de l'arbre d'objectius de l'Estratègia, ja sigui afavorint la realització d'altres objectius, com rebent, al mateix temps, els efectes de les altres.

Les prioritats que, per la seva banda, mostren una capacitat superior a la mitjana d'afavorir la realització dels objectius de les altres són les corresponents a la millora dels nivells tecnològics (E11), l'impuls de la millora de les qualificacions professionals (E06) i el desplegament d'un ecosistema d'hidrogen a les illes (E02).

Quant als objectius que més depenen de la realització dels altres destaca el relatiu a l'impuls d'un pol d'innovació en l'àmbit biomèdic (E03), de l'economia blava (E08) i circular (E12), que apareix amb uns nivells d'absorció dels efectes dels restants per sobre del nivell mitjà.

Anàlisi de la coherència financera de l'Estratègia

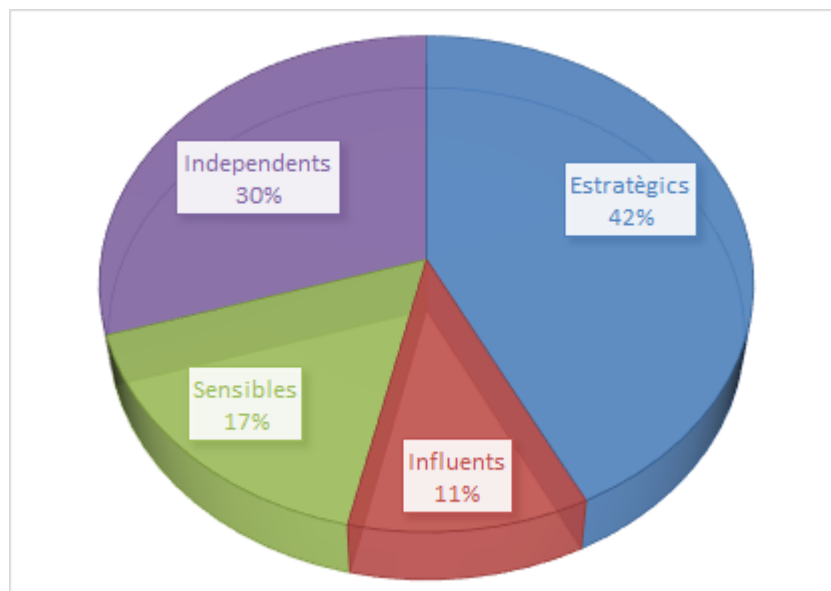
La inversió prevista per a impulsar les dotze estratègies que planteja l'Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030 ascendeix a 4.640 milions d'euros. Lògicament, hi ha diferències rellevants pel que fa al pes financer assignat a cadascuna d'elles, en funció del tipus d'actuacions programades, de l'entitat financera dels projectes previstos i del suport que s'atorga a cada un dels àmbits en funció de les necessitats observades.

Com s'explica a l'apartat 7.1, l'Eix 2_Sostenibilitat és el que té previst un major volum de despesa dins l'Estratègia, amb el 50% de la inversió prevista. Aquest fet il·lustra molt clarament el protagonisme que les polítiques de transició ecològica han adquirit en l'agenda política de les Illes Balears. El segueixen en importància financera, l'Eix 4_Cohesió social (amb un pes del 19%), l'Eix 3_Competitivitat (16%) i l'Eix 1_Diversificació econòmica (15%).

La distribució financera de l'Estratègia mostra un adequat nivell de coherència en relació amb les línies d'actuació de major valor estratègic. De fet, el 42% del total dels recursos es relacionen amb les prioritats de caràcter estratègic i un 27% addicional es vincula a altres classificades com a influents i sensibles. Això vol dir que la despesa s'orienta, fonamentalment, cap a aquelles actuacions que:

- Tenen una gran capacitat d'arrossegament per al compliment, tant de les finalitats que persegueixen, com dels que persegueixen altres actuacions de l'Estratègia i;
- Tenen, també, una gran capacitat d'arrossegament sobre altres objectius, a més de veure's influïts per altres actuacions que persegueixen diferents objectius específics de l'Estratègia.

Coherència financera respecte dels objectius **de l'Estratègia**

Font: Elaboració pròpia

Aquest plantejament és, a més a més, coherent respecte de les debilitats regionals observades en el diagnòstic, i materialitzades en el DAFO. En particular, la inversió prevista per l'Estratègia es concentra en els objectius més actius per a la resolució de les necessitats. És a dir, la inversió de les línies estratègiques pondera, en major mesura, a aquelles que atenen a un nombre més elevat de debilitats, com són el l'E01, l'E06 o l'E08, entre d'altres. Aquestes estratègies de major pertinença relativa suposen el 70%, aproximadament, de la inversió contemplada.

Coherència financera respecte de les debilitats observades

